

De Vergulde Swaen

Mededelingenkrant

Jaargang 3 nr. 1

09

november 2005

Verlang niet dat alles zoo geschiede als gij wenscht.

Oudheidkamer "De Vergulde Swaen" Rotterdamseweg 53 - 55 tel. 078-612 5681 www.swaen.net
tevens Secretariaat Historische Vereniging Zwijndrecht

Woorden of daden? Vrijwilligersavond op 29 november.

Vele, vele bezoekers en met name oud-Zwijndrechtenaren horen we nog al eens "klagen" dat er zoveel is verdwenen van vroeger. Er is weinig meer over van het oude Zwijndrecht. Inmiddels is ook De Morgenstond verdwenen en weer kan een pand worden bijgeschreven in de lijst van gebouwen die eigenlijk nooit hadden mogen verdwijnen.... Nu staan De Rank en het Julia-internaat ter discussie.

Toch valt niet alleen de mensen die onze gemeente besturen wat te verwijten. Zij zijn democratisch door eigen bevolking gekozen. De mensen die het zo vreselijk vinden dat de tastbare geschiedenis verdwijnt kunnen bij de volgende verkiezingen daarmee eens rekening houden. Maar ook steun aan de Historische Vereniging zou kunnen schelen. Want klagen is een ding, maar zich actief inzetten voor het behoud een ander. Onze vereniging is er niet voor niets. Wie hecht aan het behoud van onze historie, is/wordt/blijft lid van de HVZ en zet zich waar mogelijk hiervoor in. Kijk, dan wordt het mogelijk om een verschil te maken. Als het tegen die tijd nog nodig is...

Natuurlijk is dit tekstje grotendeels een preek voor eigen parochie. Hoeveel van de mensen in uw omgeving zijn nog geen lid van de HVZ?

Marcel Deelen

Op **dinsdag 29 november** vindt er een vrijwilligersavond plaats in De Vergulde Swaen voor de medewerkers van de oudheidkamer.

Vanaf **acht uur** staat de koffie klaar met een heerlijk Brokkinggebakje en kunnen de medewerkers eens bijpraten over het reilen en zeilen van ons "bedrijf". Waar liggen aandachtspunten, wat kan beter....

Maar ook belangstellenden die overwegen wat inzet voor de Swaen te verrichten, zijn van harte welkom om eens te proeven van de sfeer die er heerst en de werkzaamheden die worden verricht. Want het is de bedoeling om meer vrijwilligers te werven.

Maak eens kennis met alle facetten van het museum !

Agenda:

1. Ontvangst met koffie en gebak.
2. Opening door de voorzitter
Thema's:
 - gang van zaken
 - bestaansrecht vereniging, behoud en vastleggen historie
 - info naar Gemeente
 - info naar scholen
 - toegankelijkheid (museum, internet)
3. Presentatie van de werkgroepen. Korte positieve bijdragen.
 - balie (ontvangst, registratie, verkoop)
 - genealogie, invoer gegevens (o.a. info van Gemeente Zwijndrecht)
 - archeologie, interesse-avonden en opgravingen oud Zwijndrecht en Develstein
 - museum, onderwerpen, de inrichting en publicaties hierover
 - lezingen en voorleesavonden
 - publicaties: Mededelingenkrant, Swindregt Were en boeken.
 - bar, werkzaamheden tijdens en buiten openingsuren o.a. bij vergaderingen en feestjes.
 - schoonmaken
 - technische ploeg: onderhoudswerk en verbouwingen
4. Pauze met gratis consumptie en verdeling in groepen.
Uitdeling invulformulieren.
5. Bijpraten in groepen.
6. Discussie allen.
7. Inleveren formulier.
8. Afspraak nieuwe introductie-avond ten behoeve van nieuwe vrijwilligers.
9. Sluiting met drankje.

Nieuws uit/van de werkgroepen

Balie (door Koen Boot)

Het boek over speeltuin “West” in Meerdervoort, “Uit liefde voor de kinderen”, geschreven door Sophia van den Dobbelsesteen en Marcel Deelen, is inmiddels bij de balie te koop.

Postverzorging

Voor de postverzorging zijn inmiddels twee aanmeldingen binnen, we vertrouwen verder op het spreekwoord “als er één schaap over de dam is (twee in dit geval), volgen er meer”. Wellicht na de vrijwilligersavond op 29 november. Het is maar vier keer per jaar vouwen, in enveloppen steken en indien mogelijk een klein gedeelte bezorgen.

Interesseavonden

Elke derde dinsdagavond van de maand is vanaf een uur of zeven De Vergulde Swaen geopend en kan men er terecht om meer te doen met of te weten te komen over genealogie, archeologie, restauratie of onderzoek. Of om gewoon eens gezellig bij te praten in de gelagkamer.

Aanwinsten

Bijzondere aanwinsten in de afgelopen vier maanden zijn onder meer advertenties en rekeningen van Mol, pakpapier (!) van Brei-inrichting ‘De Verwachting’ (Ringdijk), het boek “De geschiedenis en de beschrijving der Merwedetakken beneden Dordrecht.” door J. van Heurn, een aandeel van A. Visser & Co, glazen van wandelsportvereniging “Vrij en Blij” en van Vogelvereniging “Ons Genoegen”.

Want men kan de tijd wel achterwaarts laten lopen, maar het verstand doet daar niet aan mee. Zelfs wanneer men aan het verleden denkt, gaat men vooruit, en dus zou ik zeggen, dat verleden dat herleeft, altijd toekomst is.

Olivier B. Bommel

Open Monumentendagen, terug- en vooruitblik

Het weekeinde van 10 en 11 september stond in het teken van religieus erfgoed. Ook Zwijndrecht kent dat in de vorm van vier kerken en een voormalige pastorie. Het officiële startsein voor deze dagen werd 8 september gegeven in Oirschot, een prachtig dorpje met meer dan driehonderd rijksmonumenten. Werkelijk een genoegen om daar te wandelen in een sfeer van rijke geschiedenissen terwijl het “moderne” leven gewoon kan plaatsvinden. Het een sluit het ander niet uit, integendeel. Tijdens een discussie tussen de protestantse theologe Jacobine Geel en de Rooms-katholieke Antoine Bodar werd gesproken over de herbestemming van religieus erfgoed, en Bodar brak een lans voor het handhaven van het gebouw als stiltecentrum. Een stad of dorp heeft geen behoefte aan alleen maar woningen, winkels en kantoren. Hierin ligt een rol voor de overheid weggelegd om de verantwoordelijkheid voor zo’n gebouw over te nemen. Maar geld blijft aantrekkelijk en veel gebouwen “sneuvelen”. Dat daarmee de geschiedenis en het karakter van een plaats geweld wordt aangedaan is een feit waar vaak te makkelijk overheen wordt gestapt. Een kleine gedachtesprong brengt ons bij onze eigen Zwijndrechtse gebouwen, in de vorige Mededelingenkrant genoemd in het artikel over “immaterieel erfgoed”. Er kan gerust gesteld worden dat de plaatselijke overheid slordig omspringt met dit erfgoed.

Het thema voor de Open Monumentendagen in 2006 is “Feest”, vanwege het twintigjarig jubileum van de Monumentendagen. Dat sluit aardig aan wanneer Zwijndrecht daadwerkelijk een duizendjarig bestaan zou vieren. In 2007 is het thema “Jongere bouwkunst”, waaronder de periode tussen 1850 en 1940 wordt verstaan. Een zeer gevarieerde bouwperiode met onder andere het eclecticisme en de neo-stijlen, de periode van de sociale woningbouw, nieuwe zakelijkheid, art nouveau, Amsterdamse school etc.. Nog wel te vinden binnen Zwijndrecht, maar schaars.

Bestuur HVZ teleurgesteld in beleid inzake historische gebouwen

Kort na de verschijning van de vorige Mededelingenkrant lazen we in de krant dat voormalige school De Rank aan de Lindelaan wordt afgebroken om plaats te maken voor nieuwbouw van de Julianaschool (die ongetwijfeld ook wordt afgebroken). Drie weken daarvoor hadden we het gemeentebestuur nog een brief gezonden inzake het immateriële erfgoed van onze gemeente (zie vorige mededelingenkrant.) Het bestuur van de HVZ ervoer het als bijzonder teleurstellend dit uit de krant te moeten vernemen, temeer daar we al ruim een jaar eerder ook aandacht hadden gevraagd voor bepaalde gebouwen in Zwijndrecht en dat we graag als gesprekspartner worden gezien door het gemeentebestuur en worden betrokken bij zaken die de historie van Zwijndrecht raken. De gemeente is inmiddels op de hoogte gesteld van ons ongenoegen.

Exposities

Zwijndrecht en Meerdervoort, 150 jaar samen

Wat een succes, deze expositie. Tot eind oktober bezochten zo'n 1200 mensen de Swaen voor dit onderwerp. Reeds de opening was "het hoogtepunt van alle openingen tot nu toe" volgens sommige medewerkers. Een directe nazoot van de eerste Pompe van Meerdervoort opende de tentoonstelling op een prachtige nazomermiddag die het mogelijk maakte de festiviteiten op ons terras voort te zetten.

De tentoonstelling is te zien tot 27 november.

Romeinen

Op zolders en in vergeten kasten, maar ook in onze bodem ligt een schat aan gegevens over het verleden verborgen. De studie naar het verleden aan de hand van die resten is het werkveld van archeologen. De kennis die daarbij verworven is over één van de bewoningsfasen uit het verleden, de Romeinse Tijd, staat in de komende expositie centraal, die start op 10 december.

Bronvermelding bijlage "1000 jaar Zwijndrecht"

In de bijlage bij de vorige Mededelingenkrant stonden geen bronnen vermeld waaruit de informatie afkomstig was aangaande de duizendjarige geschiedenis van Zwijndrecht. Hoewel daarvoor geen plek meer was in de bijlage, die is samengesteld door Marcel Deelen, is het wel van belang dit te vermelden. Hieronder alsnog.

- * Geschied- en aardrijkskundige beschrijving van den Zwijndrechtschen Waard, den Riederwaard en het Land van Putten over de Maas, door J.W. Regt (schoolonderwijzer te Groote Lindt, uitg. J. Boden, Zwijndrecht 1848
- * Vaderlandsche Historie, door J. Wagenaar, 1791
- * Beschrijvinge van Zuyt-Hollandt, door Jacob van Oudenhoven, uitg. Nicolaes de Vries te Dordrecht, 1654
- * "Beschrijvingen der Stad Dordrecht" van Matthijs Balen, 1677
- * Handvesten en Oorkonden betreffende de regts-geschiedenis van den Zwijndrechtschen Waard, door Dirk Willem Nibbelink, uitg. Gebr. van der Hoek Leiden, 1860
- * De Waterkeeringen, Waterschappen en Polders van Zuid-Holland, deel 6, door Jhr. L.F. Teixeira de Mattos, 's Gravenhage, 1906-1961. 10 dl. in 14 bd
- * Hoogheemraadschap van de Zwijndrechtsche Waard, Februari 1331-Februari 1955 door F. Jorissen
- * Archief gemeente Zwijndrecht

Met ongeloof vernamen wij het bericht van het overlijden van

Ida van den Boogaard-Wilsens.

Ida hielp tijdens de interesse-avonden in de gelagkamer.

Bestuur en medewerkers wensen Joop, de kinderen en verdere familie alle sterkte bij het verwerken van dit verlies.

Colofon

"De Vergulde Swaen Mededelingenkrant" is een uitgave voor en door de leden van de Historische Vereniging en vrijwilligers die zich inzetten voor oudheidkamer De Vergulde Swaen en verschijnt vier keer per jaar. Overname van tekst is alleen toegestaan met bronvermelding. Aan de publicaties in deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.

ISSN: 1571 -9766

Kopij voor volgende krant uiterlijk **15 februari** inleveren.

Redactie: Marja van Twist en Marcel Deelen
Redactieadres: Rotterdamseweg 55, 3332 AC
E-mail: gast@uwnet.nl
Oplage: 575 exemplaren op A4-formaat.

overpeinzing

Het verleden staat in dienst van het heden. (Nietzsche)

De meeste mensen zijn historisch geïnteresseerd. Misschien in eerste instantie niet bewust, maar bij het zien van (oude(re)) foto's, het horen van oud liedjes, zelfs het na jaren terugzien van kennissen, klasgenoten of andere bekenden, is het "oh ja, weet je nog..." niet van de lucht. Herinneringen, emoties... Vroeger...

Een mens haakt naar het toekomstige, naar het volgende, naar wat komen zal, hoe het zal worden, wat wij zullen worden. Hoop vaak op iets anders, op iets beters... Pas later, opeens, zien we om, zien we "hoe het was".

Wanneer hetgeen was, is, zien we het vaak niet omdat het zo normaal schijnt. Het "nu" lijkt niet interessant. En toch is het Nu het enige moment wat werkelijk telt in het leven. Pas als het voorbij is, schijnen we het te waarderen. We slaan er geen acht op omdat we denken dat het er morgen nog is.

Waarom hangen we zo aan vroeger? Was het toen beter? Nee, zeker niet, maar we weten hoe het toen was, in tegenstelling tot het toekomstige. Het lijkt veiliger, vertrouwder. Zeker wanneer het gaat

om herinneringen aan zaken en personen die ons als kind omringden, zijn die indrukken sterker. Het is ons verleden wat nog tastbaar is zolang het bestaat. Zonder dat hebben we geen achtergrond, want foto's zijn niet voldoende, die gaan maar één of twee generaties mee voor wat betreft herinneringen.

We verlangen allemaal terug naar dat stukje wereld waar we opgegroeid zijn. Als dat er niet meer is, zijn we "onthemd".

Er is een enorme historische belangstelling, maar deze beperkt zich tot persoonlijke geschiedenissen, familiestambomen, biografieën, de boeken van Geert Mak... Er is blijkbaar grote behoefte aan antwoord op de

vraag: waar liggen mijn wortels. Maar er is weinig oog voor het grotere geheel: voor de loop, de continuïteit van de geschiedenis.

We hebben niets anders dan het verleden om van te leren. We trekken lering uit onze ervaringen. Het oude ontleent zijn waarde aan hoe je het in het heden herschept.

Aan vroegere gebouwen hangen herinneringen, zien we personen die er bij hoorden. Generaties die voor ons leefden. Zouden we dat niet moeten koesteren? Of laten we niet alleen het Nu voorbijgaan, maar in het Nu ook het Toen vernietigen? Wat blijft er dan Straks over?

TOT ZIENS OP 29
NOVEMBER

